

Opieka medyczna dla obywateli Ukrainy

Pomoc dla obywateli Ukrainy zagwarantowana w specustawie. O czym muszą wiedzieć świadczeniodawcy? 14-03-2022 12 marca 2022 roku weszła w życie, z mocą obowiązywania od 24 lutego 2022 roku, ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (dalej specustawa) [1] . Specustawa przyznaje prawo do świadczeń medycznych [2] , refundacji leków i zaopatrzenia w wyroby medyczne obywatelom Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z agresją Rosji, na analogicznych zasadach, jakie przysługują ubezpieczonym. Specustawa przyznaje prawo do świadczeń medycznych udzielanych przez świadczeniodawców, na podstawie umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, oraz przez apteki, na podstawie umów na realizację recept, zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia. Aby wyjaśnić regulacje prawne i odpowiedzieć na wątpliwości publikujemy kilka tematycznych komunikatów dla świadczeniodawców. **AKTUALIZACJA, 27.03.2022 KOMUNIKAT NR 1 Kto jest uprawniony do świadczeń medycznych na gruncie przepisów specustawy? 1. UPRAWNIENI** Prawo do świadczeń w Polsce, jak dla osób ubezpieczonych [3] , obejmuje [4] : obywateli Ukrainy, którzy przybyli z terytorium Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej [5] , nieposiadających obywatelstwa ukraińskiego małżonków obywateli Ukrainy, którzy przybyli z terytorium Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, obywateli Ukrainy z Kartą Polaka, którzy przybyli do Rzeczypospolitej Polskiej członków najbliższej rodziny obywatela Ukrainy z Kartą Polaka, którzy przybyli do Rzeczypospolitej Polskiej - którzy przybyli do Polski od 24 lutego 2022 roku. - którzy przybyli do Polski od 24 lutego 2022 roku . **WAŻNE!** Prawo do świadczeń obejmuje także dziecko urodzone już w Polsce, jeżeli jego matka jest osobą określoną w lit. a lub b. Uprawnienia do świadczeń medycznych na mocy specustawy nie przysługują osobom, które przed 24 lutego 2022 roku przebywały legalnie w Polsce na podstawie zezwoleń pobytowych lub miały status uchodźcy, lub złożyły wniosek o uzyskanie takiego statusu. **WAŻNE!** Do „najbliższej rodziny” zaliczyć można: małżonka, wstępnych (rodzice, dziadkowie), zstępnych (dzieci, wnuki), rodzeństwo, powinowatych w tej samej linii lub stopniu (zięć, synowa, teść, teściowa, szwagier, bratowa, pasierb), osobę pozostającą w stosunku przysposobienia oraz jej małżonka, a także osobę pozostającą we wspólnym pożyciu. **2. DO KTÓRYCH ŚWIADCZEŃ MEDYCZNYCH MAJĄ PRAWO OSOBY UPRAWNIONE?** Osoby wymienione w pkt. 1 „UPRAWNIENI” mają prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, udzielonych w Polsce, na analogicznych zasadach i analogicznym zakresie, jak osoby ubezpieczone w Polsce. Z wyjątkiem: leczenia uzdrowiskowego, rehabilitacji uzdrowiskowej, prawa do leczenia za granicą, zwrotu środków za leczenie za granicą na podstawie dyrektywy „transgranicznej”. Przysługuje im również prawo do produktów leczniczych w ramach programów zdrowotnych Ministerstwa Zdrowia. Osobom wymienionym w pkt. 1 „UPRAWNIENI” przysługują także świadczenia w zakresie zapobiegania i leczenia chorób zakaźnych, czyli szczepienia przeciwko COVID-19, testy w kierunku koronawirusa (antygenowe i PCR) oraz leczenie związane z COVID-19. Dzieciom (w ramach pkt. 1 „UPRAWNIENI”) przysługują szczepienia ochronne w ramach kalendarza szczepień ochronnych (Program Szczepień Ochronnych – PSO na 2022 r.) Komunikat Ministerstwa Zdrowia w sprawie realizacji szczepień ochronnych u dzieci, które przekroczyły granice Rzeczypospolitej Polskiej z Ukrainą w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa otwiera się w nowej karcie **WAŻNE!** Wszystkie świadczenia wymienione w podpunktach a-d są udzielane uprawnionym bezpłatnie. Finansuje je budżet państwa za pośrednictwem Narodowego Funduszu Zdrowia. **3. UTRATA UPRAWNIENI** Obywatel Ukrainy, który wyjedzie z Polski na dłużej niż miesiąc, traci uprawnienia do świadczeń

medycznych przysługujących na mocy specustawy. **4. JAK POSTĘPOWAĆ Z OSOBAMI, KTÓRYCH NIE OBEJMUJE SPECUSTAWA, A KTÓRE ZNALAZŁY SIĘ W POLSCE W WYNIKU KONFLIKTU ZBROJNEGO W UKRAINIE?** Od 4 marca 2022 roku obowiązuje w Polsce decyzja wykonawcza Rady UE 2022/382 [6] , która stwierdza istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy, w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE, i wprowadza tymczasową ochronę osób wymienionych w pkt. 4.1. 1. Decyzją są objęci: obywatele Ukrainy zamieszkali w Ukrainie przed 24 lutego 2022 roku i członkowie ich rodzin, obywatele państw trzecich i bezpaństwowcy, którzy przed 24 lutego 2022 roku korzystali w Ukrainie z ochrony międzynarodowej (uchodźcy) i członkowie ich rodzin, obywatele państw trzecich i bezpaństwowcy, którzy przebywali w Ukrainie przed 24 lutego 2022 roku na podstawie zezwolenia na pobyt stały, i nie mogą bezpiecznie wrócić do swojego państwa. **WAŻNE!** „Członkiem rodziny”, w rozumieniu decyzji Rady UE, jest: małżonek, partner uznawany przez prawo; małoletnie i niepozostające w związku małżeńskim dzieci; dzieci małżonka, inni bliscy krewni, jeżeli mieszkali razem, jako jedna rodzina i byli na utrzymaniu osoby objętej ochroną tymczasową. 2. Czy osobom wymienionym w pkt. 4.1 przysługuje opieka medyczna? Tak, przysługuje, zgodnie z art. 110 i 112 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej [7] , która została znowelizowana przez uchwalenie specustawy. 3. Kto zapewnia tę opiekę? Osobie korzystającej z ochrony czasowej, której zostało wydane zaświadczenie, o którym mowa w art. 110 ust. 5 [8] , Szef Urzędu ds. Cudzoziemców zapewnia, na jej żądanie, opiekę medyczną . Osobie korzystającej z ochrony czasowej Szef Urzędu ds. Cudzoziemców wydaje, na jej żądanie, zaświadczenie potwierdzające korzystanie z ochrony czasowej. Opieka medyczna udzielana jest w placówkach medycznych, które mają podpisaną umowę z Szefem Urzędu ds. Cudzoziemców. Koszty tej opieki pokrywa Szef Urzędu ds. Cudzoziemców z budżetu państwa. Ponadto osobom tym przysługują świadczenia dotyczące zapobiegania i leczenia chorób zakaźnych – w tym szczepienia przeciwko COVID-19, testy w kierunku koronawirusa (antygenowe i PCR), leczenie COVID-19. Finansuje je budżet państwa za pośrednictwem Narodowego Funduszu Zdrowia. **KOMUNIKAT NR 2 Weryfikacja uprawnień do świadczeń medycznych dla osób uprawnionych na mocy specustawy 1. PRZED WEJŚCIEM W ŻYCIE SPECUSTAWY (od 24 lutego do 11 marca 2022 roku)** na podstawie każdego dokumentu, który potwierdza tożsamość, m.in.: paszportu obywatela Ukrainy ze stemplem Straży Granicznej RP, zaświadczenia wydanego przez Straż Graniczną RP, dowodu osobistego, prawa jazdy, aktu małżeństwa, aktu urodzenia, innego dokumentu poświadczającego status ukraińskiego obywatelstwa, przekroczenia granicy, miejsce przekroczenia granicy; status małżonka obywatela Ukrainy, pokrewieństwo w przypadku najbliższej rodziny obywatela Ukrainy z Kartą Polaka. 2. **PO WEJŚCIU W ŻYCIE SPECUSTAWY (od 12 marca 2022 roku)** dodatkowo na podstawie: specjalnego numeru PESEL nadawanego obywatelom Ukrainy [9] , e-dokumentu (osoby pełnoletnie, które zarejestrują się w gminie i zostanie nadany im numer PESEL oraz założą profil zaufany, mogą aktywować e-dokument poświadczający status osoby uprawnionej) [10] , wydruk potwierdzenia utworzenia profilu zaufanego osoby uprawnionej (zawiera: imię i nazwisko, numer PESEL) [11] . **KOMUNIKAT NR 3 Sprawozdawczość świadczeń medycznych udzielonych osobom uprawnionym na mocy specustawy** Świadczenia udzielone osobom uprawnionym, wymienionym w KOMUNIKACIE NR 1 , należy sprawozdać przez komunikaty sprawozdawcze NFZ (konkretnie komunikat SWIAD), najwcześniej łącznie z rozliczeniem świadczeń z marca 2022 r. **KOMUNIKAT NR 4 Podstawowa Opieka Zdrowotna a przepisy specustawy 1. Osoba uprawniona jest traktowana, jak pacjent spoza listy aktywnej POZ Osoba uprawniona do świadczeń z mocy specustawy, wymieniona w KOMUNIKACIE NR 1 , może korzystać z opieki POZ na zasadach osoby spoza listy aktywnej danego świadczeniodawcy . 2. Sprawozdawanie**

świadczeń opieki zdrowotnej w ramach POZ, udzielanych na podstawie specustawy Świadczenia udzielone osobom uprawnionym na podstawie specustawy, w tym udzielone od 24 lutego do 11 marca 2022 roku, należy sprawozdzać zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 8 września 2015 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2020 r. poz. 320, z późn. zm.), z zastosowaniem komunikatów sprawozdawczych NFZ, najwcześniej łącznie z rozliczeniem świadczeń z marca 2022 roku. KOMUNIKAT NR 5 Refundacja recept na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne a przepisy specustawy 1. Refundowane recepty i wyroby medyczne przysługują osobom uprawnionym z mocy specustawy, wymienionym w KOMUNIKACIE NR 1, na analogicznych zasadach, jak ubezpieczonym. 2. Dokumenty na podstawie, których potwierdza się prawo do świadczeń oraz tożsamość osoby uprawnionej na mocy specustawy, zostały wymienione w KOMUNIKACIE NR 2. 3. Podstawowe zasady wystawiania recept: aby udzielić świadczenia rzeczowego (zaordynowanie leku przez wypisanie recepty) należy zweryfikować uprawnienie pacjenta i odnotować to uprawnienie w dokumentacji medycznej. zasady wystawiania recept są tożsame do zasad dla obywateli UE z prawem do świadczeń z zastrzeżeniem identyfikatora, który przyjmie wartość zależną od dokumentu, którym osoba uprawniona z mocy specustawy będzie się legitymowała. recepta refundowana dla dziecka nieposiadającego dokumentu tożsamości może być wystawiona w przypadku, gdy możliwe jest wskazanie opiekuna, który spełnia warunki dot. rodzajów dokumentów potwierdzających tożsamość. WAŻNE! Recepta wystawiona dla osoby uprawnionej na podstawie specustawy musi zawierać kod IN. Osoba uprawniona z mocy specustawy, która nie ma nadanego specjalnego numeru PESEL, której receptę elektroniczną wystawia osoba uprawniona w Polsce, powinna otrzymać wydruk informacyjny z naniesionym kluczem dostępu dodatkowo przedstawionym w postaci kodu kreskowego, który pozwoli osobie realizującej receptę na odczytanie recepty z elektronicznej platformy SIM (P1). 4. Podstawowe zasady realizacji recept Realizacja recept wystawionych z kodem IN dla osób uprawnionych z mocy specustawy odbywa się analogicznie, jak w przypadku obywateli UE z prawem do świadczeń, z zastrzeżeniem braku obowiązku posiadania karty EKUZ lub poświadczenia NFZ. nie ma potrzeby kopiowania/skanowania dokumentu potwierdzającego uprawnienia. [1] Ustawa z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. 2022, poz. 583) [2] Z wyłączeniem leczenia uzdrowiskowego, rehabilitacji uzdrowiskowej, prawa do leczenia za granicą, zwrotu środków za leczenie za granicą na podstawie dyrektywy „transgranicznej” [3] Jak wyżej [4] Na podstawie ustawy z 23 marca 2022 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2022, poz. 682) [5] „Przybycie z terytorium Ukrainy” oznacza, że jest to przybycie z „Ukrainy jako zasadniczego, stałego miejsca pobytu”, jednak będzie miało także miejsce w przypadku przybycia z miejsca „związanego np. z urlopem i krótkotrwałym wyjazdem służbowym”. [6] Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzająca istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkująca wprowadzeniem tymczasowej ochrony [7] Ustawa z 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 2003 Nr 128 poz. 1176) [8] Jak wyżej [9] Od 16 marca 2022 roku [10] Jak wyżej [11] Jak wyżej Źródło: Centrala NFZ